

การสื่อสารอย่างเป็นทางการ และบทบาทของจุดประสมในการใช้
ระบบประเมินค่าสมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตร ของ กองทัพอากาศ

เรืออากาศโทหญิงศิริพร นิตะศิริ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการประชาสัมพันธ์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2527

ISBN 974-563-918-4

011343

i 174๒575๘

THE FORMAL COMMUNICATION AND THE ROLE OF THRESHOLDS IN
THE USE OF THE OFFICER EFFICIENCY EVALUATION SYSTEM
OF THE ROYAL THAI AIR FORCE

Flying Officer Siriporn Hitasiri

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Public Relations

Graduated School

Chulalongkorn University

1984

ISBN 974-563-918-4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสื่อสารอย่าง เป็นทางการ และบทบาทของ
จุดประสมในการใช้ระบบประเมินค่าสมรรถภาพนาย
ทหารสัญญาบัตร ของกองทัพอากาศ

โดย

เรืออากาศโทหญิง ศิริพร หิตะศิริ

ภาควิชา

การประชาสัมพันธ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

Signature

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประคิษฐ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

Signature

..... ประธานกรรมการ
(ดร.พีระ จิรโสภณ)

Signature

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ)

Signature

..... กรรมการ
(ดร.อาร์ง จันทวานิช)

Signature

..... กรรมการ
(พลอากาศตรี พิเศษร์ ศรีกาฬสินธุ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสื่อสารอย่างเป็นทางการ และบทบาทของจุด
ประสมในการใช้ระบบประเมินค่าสมรรถภาพนาย
ทหารสัญญาบัตร ของกองทัพอากาศ

ชื่อนิสิต

เรืออากาศโทหญิง ศิริพร หิตะศิริ

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ศิริกายะ

ภาควิชา

การประชาสัมพันธ์

ปีการศึกษา

2527

บทคัดย่อ

ระบบประเมินค่าสมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตร เป็นนวัตกรรมสำหรับนาย
ทหารสัญญาบัตร ของกองทัพอากาศ ที่ได้เริ่มใช้เพื่อประโยชน์ในกิจการค่านำลงพล
ตั้งแต่ พฤศจิกายน 2523 การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ประการแรกเพื่อสำรวจ
การยอมรับนวัตกรรมของนายทหารสัญญาบัตร โดยการใช้แบบจำลองของจุดประสม
ของพฤติกรรมรวมของกราฟโนเวคเตอร์ เป็นแนวทาง แนวความคิดของแบบจำลองนี้
อยู่ที่จุดประสม ซึ่งหมายถึงจำนวนหรือสัดส่วนของคนอื่นๆในระบบสังคม ที่ได้คัดสรรใจ
กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งก่อนที่บุคคลจะกระทำตาม การคำนวณค่าจุดประสมของการยอมรับ
ระบบประเมินค่าสมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตร ของนายทหารสัญญาบัตรได้จาก
จำนวนนายทหารสัญญาบัตร คนอื่นๆในกองทัพอากาศที่ยอมรับระบบประเมินค่าไปก่อน
ที่นายทหารสัญญาบัตรจะยอมรับ แล้วแปลงค่าจุดประสมที่ได้เป็นค่าร้อยละ เพื่อง่าย
ต่อการนำไปใช้วิจัยต่อไป ประการที่สอง เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสม
ของการยอมรับซึ่งเป็นตัวแปรตาม กับตัวแปรอิสระ 5 ตัวแปร โดยมีสมมติฐานดังนี้

1. การสื่อสารแบบเป็นทางการมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับ
จุดประสมของการยอมรับ
2. คุณลักษณะของนวัตกรรมมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับจุดประสม
ของการยอมรับ
3. ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับ
จุดประสมของการยอมรับ

4. ชั้นยศมีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับจุกประสพของการยอมรับ

5. ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์ในทางตรงกันข้ามกับจุกประสพของการยอมรับ

วัตถุประสงค์ประการที่สามเพื่อสำรวจอิทธิพลของความสำคัญผิดเชิงพหุนิยมที่มีต่อการยอมรับระบบประเมินค่าสมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตร

ประชากร เป้าหมาย เป็นนายทหารสัญญาบัตรชั้นยศเรืออากาศเอก นาวาอากาศตรี นาวาอากาศโท และนาวาอากาศเอก ซึ่งเป็นชั้นยศที่มีส่วนร่วมในการประเมินค่า มีจำนวน 445 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามจำนวน 3 รอบ ในรอบที่สอง และรอบที่สามเป็นการสำรวจเรื่องความสำคัญผิดเชิงพหุนิยมโดยใช้วิธีการเคลไฟ

ผลจากการวิจัยพอสรุปได้ว่า นายทหารสัญญาบัตรร้อยละ 79.3 แสดงความคิดเห็นว่า เห็นด้วยกับการใช้ระบบประเมินค่าสมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตร เมื่อจัดกลุ่มการยอมรับนวัตกรรมแล้วปรากฏว่า กลุ่มผู้มีค่าจุกประสพค่ามีจำนวนร้อยละ 35.1 ค่าจุกประสพปานกลางมีจำนวนร้อยละ 40.1 และค่าจุกประสพสูงมีจำนวนร้อยละ 24.6 จากการทดสอบสมมติฐาน 5 ข้อ สมมติฐานข้อที่ 1 และ 2 ใ้รับการยืนยัน สมมติฐานข้อ 3 4 และ 5 ไม่ใ้รับการยืนยัน สำหรับการสำรวจอิทธิพลของความสำคัญผิดเชิงพหุนิยมที่มีต่อการยอมรับนวัตกรรมของนายทหารสัญญาบัตรนั้นพบว่า การยอมรับนวัตกรรมมิได้เกิดจากความสำคัญผิดเชิงพหุนิยม นั่นคือเป็นการยอมรับที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจของตนเองมิได้ขึ้นอยู่กับค่าจุกประสพของบุคคลอื่นๆ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยหวังว่าจะเป็นข้อมูลให้กองทัพอากาศไ้ทราบถึงการแพร่กระจายนวัตกรรมตั้งแต่เริ่มตนเมื่อพฤศจิกายน 2523 จนถึงกรกฎาคม 2527 ซึ่งเป็นประโยชน์ในการพิจารณาในช่วงเวลาที่เกิดการยอมรับมากที่สุด น้อยที่สุด ในการวางแผนเผยแพร่วัตกรรม นอกจากนั้นยังทราบถึงประสิทธิภาพของสื่ออย่าง เป็นทางการชนิดต่างๆที่ใช้ในการเผยแพร่ว่า ชนิดใ้ควรมีการปรับปรุงใ้ดีขึ้น

Thesis Title   The Formal Communication and the Role of
Thresholds in the use of The Officer Efficiency
Evaluation System of The Royal Thai Air Force.

Name   Flying Officer Siriporn Hitasiri

Thesis Advicer   Associate Professor Sirichai Sirikaya, Ph.D.

Department   Public Relations

Academic Year   1984

ABSTRACT

The Officer Efficiency Evaluation System is the innovation for the officers of the Royal Thai Air Force which have begun to use for the purpose of personnel management since November, 1980. This study had firstly purpose for finding the adoption of innovation of the officers by taking the Threshold Models of Collective Behavior of Granovetter as guideline. The Threshold is the main concept of this model that defined as the numbers or proportions of other adoptors present in the system prior to the time of adoption of any given individual in the social system. The threshold of adoption of the officers could be calculated from the numbers of other officers whose adopted the innovation prior to time of adoption of the officers. Secondly to understand the relationship between the thresholds of adoption which been a dependent variable and five independent variables which based on following five hypotheses :

1. The formal communication is negatively related to the threshold of adoption.
2. The characteristics of innovation is negatively related to the threshold of adoption.

3. The knowledge of innovation is negatively related to the threshold of adoption.

4. The rank is negatively related to the threshold of adoption.

5. The level of education is negatively related to the threshold of adoption.

Finally to finding the influence of pluralistic ignorance that affected the adoption of innovation.

The target populations were the officers; Flight Lieutenant, Squadron Leader, Wing Commander and Group Captain which have participated in the use of the innovation. The samples used for this research consisted of 445 members. The questionnaires were used to collect data in 3 rounds ; the second and third round were used to find the pluralistic ignorance by delphi technique.

The results of this study are briefly that 79.3% officers showed their consideration on agreeing with the use of The Officer Efficiency Evaluation System for the purpose in personnel management. The classification of typology of adoption can be generated in three adoption categories based on characteristics of the threshold distribution. The cluster of low threshold adoptions consisted of 35.1%, middle threshold adoptions consisted of 40.1% and threshold laggards consisted of 24.6%. From testing all hypotheses it was indicated that hypotheses 1 and 2 were confirmed and hypotheses 3, 4 and 5 were rejected. Furthermore found that the adoption of innovation of the officers

did not occur from pluralistic ignorance. It means that they adopted from decision of themselves, not upon the other's adoption.

The results of this research is hoped to be useful for The Royal Thai Air Force in understanding the diffusion of innovation from November, 1980 until July, 1984 and use the time span which occurred the mostly and lessly adoption in the consideration in planning diffusion process and understanding the efficiency of each formal media which used in the diffusion.

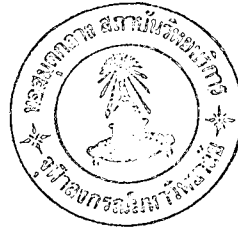
กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยครั้งนี้ได้ริเริ่มขึ้นจากการแนะนำของ รองศาสตราจารย์
ดร. ศิริชัย ศรีรักษา ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ได้กรุณาให้แนวความคิด ทฤษฎี
และขั้นตอนการดำเนินงานทุกอย่างในการวิจัย ได้รับการสนับสนุนจาก
พลอากาศตรี พิศิษฐ์ ศรีกาฬสินธุ์ เจ้ากรมกำลังพลทหารอากาศ ซึ่งเป็นผู้บังคับ
บัญชาของผูวิจัย ในการชี้แนะทางปฏิบัติในการสำรวจข้อมูลต่างๆ และการแก
ไขปัญหา อุปสรรคในการวิจัยมาโดยตลอด ส่วนในคานสถิตินั้น ดร. อารุง จันทวานิช
กรณาครตรวจสอบและแนะนำให้ ดร. พีระ จิโรโสภณ ซึ่งเป็นประธานกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ ได้ให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับ
นี้ให้สมบูรณ์ขึ้น ดร. เสาวนิต ยมาภัย ได้ให้ความกระจ่างในเรื่องการบัญญัติศัพท์
ภาษาไทยได้อย่างยอดเยี่ยม สำหรับการรวบรวมข้อมูลทุกข้อมูมนั้น นาวาอากาศ-
เอก ประชา ปัญญาสิทธิ์ ผู้อำนวยการกองวิเคราะห์และประเมินกำลังพล
กรมกำลังพลทหารอากาศ กับเจ้าหน้าที่ ให้ความสะดวกในการจัดส่งข้อมูล และ
ให้ความรู้ เรื่องการประเมินค่าอย่างต่อเนื่อง และผู้ที่ให้การสนับสนุนทั้งทางตรง
และทางอ้อมคือ เพื่อนนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการรุ่นที่ 5
กับข้าราชการกองบริการกำลังพล กรมกำลังพลทหารอากาศ

ทุกท่านที่กล่าวมาแล้วเป็นแรงใจให้การวิจัยครั้งนี้เสร็จสมบูรณ์ ผูวิจัย
ขอขอบคุณ ด้วยความจริงใจ

เรืออากาศโทหญิง ศิริพร หิตะศิริ

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กติกกรรมการ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
2. ระเบียบวิธีวิจัย.....	36
3. ลักษณะทั่วไปของประชากร เป้าหมาย.....	59
4. จุดประสงค์ของการยอมรับระบบประเมินค่าสมรรถภาพ นายทหารสัญญาบัตร.....	69
5. ความสัมพันธ์ระหว่างจุดประสงค์ของการยอมรับกับการ สื่อสารอย่างเป็นทางการ และตัวแปรอื่นๆที่เกี่ยวข้อง....	87
6. ความสำคัญผิดเชิงพหุนิยมในการยอมรับระบบประเมิน ค่าสมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตร.....	106
7. สรุปผลการวิจัยและเสนอแนะ.....	120
เอกสารอ้างอิง.....	129
ภาคผนวก.....	134
ประวัติ.....	153

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	การ แต่งตั้งผู้ทำหน้าที่ประเมินค่านายทหารสัญญาบัตร กองทัพอากาศ.....	5
ตารางที่ 2	การ แต่งตั้งผู้ทำหน้าที่ประเมินค่าให้กับหัวหน้าหน่วย และคนอื่นๆ.....	6
ตารางที่ 3	ขนาดตัวอย่างประชากร แบ่งตามหน่วยและชั้นยศ.....	38
ตารางที่ 4	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตามเพศ.....	62
ตารางที่ 5	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตามชั้นยศ.....	63
ตารางที่ 6	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตามอายุจริง.....	64
ตารางที่ 7	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตามอายุราชการ.....	64
ตารางที่ 8	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตามเหล่า.....	65
ตารางที่ 9	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตามระดับการศึกษา.....	67
ตารางที่ 10	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามแบ่งตามชั้นเงินเดือน.....	67
ตารางที่ 11	ความคิดเห็นของนายทหารสัญญาบัตร ต่อการนำระบบประเมินค่าสมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตรใช้ในกิจการ คำนวณกำลังพลจำแนกตามชั้นยศ.....	71
ตารางที่ 12	ความคิดเห็นของนายทหารสัญญาบัตร ต่อการนำระบบประเมินค่าสมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตรใช้ในกิจการ คำนวณกำลังพลจำแนกตามระดับการศึกษา.....	72
ตารางที่ 13	จำนวนค่าจุดประสิทธิของการยอมรับคิดเป็นร้อยละ จำแนกตามชั้นยศ.....	75
ตารางที่ 14	จำนวนนายทหารสัญญาบัตรยศนาวาอากาศเอกแบ่งตาม ค่าจุดประสิทธิของการยอมรับคิดเป็นร้อยละ.....	79
ตารางที่ 15	จำนวนนายทหารสัญญาบัตรยศนาวาอากาศโทแบ่งตาม ค่าจุดประสิทธิของการยอมรับคิดเป็นร้อยละ.....	80

ตารางที่ 16	จำนวนนายทหารสัญญาบัตรยศนาวาอากาศตรีแบ่งตาม ค่าจุฬาระดับของการยอมรับเป็นร้อยละ.....	80
ตารางที่ 17	จำนวนนายทหารสัญญาบัตรยศเรืออากาศเอกแบ่งตาม ค่าจุฬาระดับของการยอมรับเป็นร้อยละ.....	82
ตารางที่ 18	การเลือกสื่อที่ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องระบบประเมิน ค่าสมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตร ของนายทหารสัญญาบัตร	89
ตารางที่ 19	ประสิทธิภาพจากกิจกรรมการสื่อสาร เรื่องระบบประเมิน ค่าสมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตร ของนายทหารสัญญาบัตร	91
ตารางที่ 20	ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารอย่าง เป็นทางการ กับจุฬาระดับของการยอมรับของนายทหารสัญญาบัตร.....	92
ตารางที่ 21	การแสดงความคิดเห็นของนายทหารสัญญาบัตรต่อคุณลักษณะ ของระบบประเมินค่าสมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตร . จำนวน 5 ข้อ.....	94
ตารางที่ 22	ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของระบบประเมินค่า สมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตรกับจุฬาระดับของการยอมรับ	96
ตารางที่ 23	การตอบคำถามเกี่ยวกับระบบประเมินค่าสมรรถภาพนาย ทหารสัญญาบัตร แบ่งตามชั้นยศ.....	98
ตารางที่ 24	คะแนนความรู้ เรื่องระบบประเมินค่าสมรรถภาพนาย ทหารสัญญาบัตรจำแนกตามชั้นยศ.....	99
ตารางที่ 25	ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เรื่องระบบประเมินค่า สมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตร กับจุฬาระดับของการ ยอมรับ.....	100
ตารางที่ 26	จำนวนนายทหารสัญญาบัตรจำแนกตามชั้นยศและ ระดับการศึกษา.....	101
ตารางที่ 27	ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นยศ ระดับการศึกษา กับจุฬาระดับ ของการยอมรับ.....	102

ตารางที่ 28	จำนวนนายทหารสัญญาบัตร แบ่งตามค่าจุฬาระดับ และชั้นยศ.....	103
ตารางที่ 29	จำนวนนายทหารสัญญาบัตร แบ่งตามค่าจุฬาระดับ และระดับการศึกษา.....	103
ตารางที่ 30	การ แสดงความคิดเห็นของนายทหารสัญญาบัตร คอการ ยอมรับระบบประเมินค่าสมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตร ของนายทหารสัญญาบัตร คนอื่นๆ รอบที่ 1.....	108
ตารางที่ 31	การ แสดงความคิดเห็นของนายทหารสัญญาบัตร คอการ ยอมรับระบบประเมินค่าสมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตร ในกองทัพอากาศ รอบที่ 1.....	109
ตารางที่ 32	การ แสดงความคิดเห็นของนายทหารสัญญาบัตร คอการ ยอมรับระบบประเมินค่าสมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตร ของนายทหารสัญญาบัตร คนอื่นๆ รอบที่ 2.....	111
ตารางที่ 33	การ แสดงความคิดเห็นของนายทหารสัญญาบัตร คอการ ยอมรับระบบประเมินค่าสมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตร ในกองทัพอากาศ รอบที่ 2.....	112
ตารางที่ 34	เปรียบเทียบคาสติภะระหว่างแบบสอบถามทั้งสองรอบ....	113
ตารางที่ 35	การ แสดงความคิดเห็นของนายทหารสัญญาบัตร คอการ ยอมรับระบบประเมินค่าสมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตร ในกองทัพอากาศ รอบที่ 3.....	116
ตารางที่ 36	เปรียบเทียบคาสติภะระหว่างแบบสอบถามทั้งสามรอบ ในการ แสดงความคิดเห็นของนายทหารสัญญาบัตร คอการ ยอมรับระบบประเมินค่าสมรรถภาพนายทหารสัญญาบัตร....	117

สารบัญภาพ

		หน้า
แผนภาพที่ 1	การจัดองค์การของหน่วยในกองทัพอากาศ.....	8
แผนภาพที่ 2	แบบจำลองของการสื่อสารที่เป็นภาวะลู่เข้า.....	17
แผนภาพที่ 3	การ แจกแจงความถี่ของจุดประ'สพของการยอมรับ เป็นรอยละ.....	76
แผนภาพที่ 4	เปรียบเทียบค่าจุดประ'สพของการยอมรับ เป็นรอยละระหว่าง ชั้นยศเรืออากาศเอก นาวาอากาศตรี นาวาอากาศโท และนาวาอากาศเอก.....	81
แผนภาพที่ 5	การแพร่กระจายระบบประเมินค่าสมรรถภาพนายทหาร สัญญาบัตร ตั้งแต่ พฤศจิกายน 2523 ถึง กรกฎาคม 2527.85	